

i pielgrzymami" (1 Kor 29, 15) i nie możemy w spadku zostawić pustkowi i beżładu.

Ponadto ks. R. Krawczyk w swojej książce omawia zagadnienia: kultu w życiu jednostki i społeczeństw, rozumienia pojęcia „nowe niebo i nowa ziemia”, natury, pozycji, roli i zadań kobiety oraz istoty małżeństwa. Uwienieniem rozważań jest wyczerpująca refleksja nad Dekalogiem widzianym jako „Ewangelia” Starego Testamentu. Autor mówi o Bogu i Jego orędziu skierowanym do człowieka, jako o Tym, któremu zależy na wolności człowieka. Istotę przykazań określa „credo Izraela”, zdanie wprowadzające w Dekalog „Ja Jestem Jahwe, twój Bóg który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli” (Wj 20, 2).

Wielka wartość omawianej pozycji jest bezsprzeczna, bowiem poza niezwykle trafnie dokonanym wyborem omawianych problemów, ich aktualnością, Autor jako bazę swoich rozważań przyjmując teksty hebrajskie oraz uwzględnia dorobek biblijny literatury światowej (około 300 pozycji). Analizując treść wybranych tekstów ks. R. Krawczyk przedstawia je w szerokim kontekście, „uwzględniając egzegezy wielu autorów zawsze sam zmierza do prezentacji swojej własnej egzegezy tekstu. Godny uwagi jest fakt dużej przejrzystości w stawianiu i wyjaśnianiu problemów, nie pomnażanie wątpliwości, lecz rozwiewanie ich. Można byłoby ją wzbogacić jeszcze w wykaz cytowanych tekstów biblijnych oraz bibliografię.

Poznań

WIESŁAWA HORST

FOLIA ORIENTALIA, vol. XXIII, 1985—1986.

Recenzowany tom zawiera ciekawe i wartościowe pozycje, którymi winien zainteresować się biblista.

P. Auffret (Francja) pisze o strukturze literackiej Ps 103. Chciałszy budowę tego Ps można lepiej zaobserwować w porównaniu z Ps 104. Taka struktura służy lepiej do wyrażenia myśli teologicznej.

E. Lipiński (Leuven) omawia dwujęzyczną (grecko-palmyreńską) inskrypcję z Palmyry, odkrytą w 1881 r., a znajdującą się obecnie w leńingradzkim Ermitażu, znaną pod nazwą „Taryfy Palmyreńskiej”. „Taryfa” ta została wryta na czterech tablicach wapiennych w r. 137 na polecenie senatu palmyreńskiego, lecz zawiera treści o wiele wcześniejsze, bo z połowy I w.

T. D. Proffitt (USA) przedstawia wydarzenie Exodus w ramach nowego gatunku literackiego: ruchu odrodzenia (a revitalisation movement), który zapożyczyl od amerykańskiego antropologa A. F. C. Wallace'a zajmującego się kulturą północnoamerykańskich Irokezów. Według tej koncepcji, Exodus był świadomym, zamierzonym i zorganizowanym ruchem zmierzającym do ożywienia kultury i religii Hebrajczyków. Byłaby to najwcześniejsza znana w historii rewitalizacja grupy społecznej. Jeszcze jedna próba socjologizacji danych biblijnych!

Ks. S. Mędała przedstawia zarys problematyki kumrańskiej w piśmiennictwie polskim, co uczynił komunikatem wygłoszonym na XII Kongresie IOSOT w Jerozolimie w 1986 r. Zarys ten został uzupełniony bibliografią polską na temat Qumran, którą sporządził b. starannie Z. J. Kąpera.

Cały tom jest dedykowany wybitnemu arabiście prof. Tadeuszowi Lewickiemu z okazji nadania mu doktoratu h.c. przez Uniwersytet Wrocławski w 1986 r.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL